

24.1.2008

MAAHANMUUTTOVIRASTO

MIGRATIONSVERKET

FINNISH IMMIGRATION SERVICE

OLESKELULUVAT VUONNA 2007

1. Yleistä

1.1. Maahanmuuttoviraston toimivalta oleskelulupa-asioissa

Maahanmuuttovirasto myöntää ensimmäisen oleskeluluvan ulkomailla olevalle ulkomaalaiselle ja ensimmäisen oleskeluluvan ilman oleskelulupaa maahan saapuneelle ulkomaalaiselle ulkomaalaislaissa tarkemmin säädetyillä perusteilla.

Poliisin toimivaltaan kuuluu mm. ensimmäisen oleskeluluvan myöntäminen **Suomen kansalaisen Suomessa olevalle** perheenjäsenelle sekä tämän alaikäiselle naimattomalle lapselle, uuden määräaikaisen oleskeluluvan myöntäminen sekä pysyvän oleskeluluvan ja pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EY-oleskeluluvan myöntäminen. Myös unionin kansalaisten oleskeluoikeuden rekisteröinti ja oleskelukortin myöntäminen unionin kansalaisen perheenjäsenille kuuluu pääsääntöisesti poliisin toimivaltaan.

Tässä tilastoanalyysissä mainitut tilastot (vireille tulleet hakemukset, tehdyt päätökset) koskevat Maahanmuuttoviraston toimivaltaan kuuluvia ulkomaalaisten hakijoiden pääsääntöisesti ensimmäisiä oleskelulupahakemuksia.

1.2. Toiminnan painopisteet maahanmuuttoyksikössä vuonna 2007

Valtaosa tässä tilastoanalyysissä käsiteltävistä oleskelulupahakemuksista ratkaistaan viraston sisäisen työjaon mukaisesti maahanmuuttoyksikössä. Analyysissä ei käsitellä kansainväliseen suojeluun liittyviä oleskelulupia, jotka ratkaistaan turvapaikkayksikössä.

Vuoden 2007 aikana vireille tulleiden oleskelulupahakemusten kokonaismäärä kasvoi aikaisempia vuosia enemmän. Erityisesti työperusteisten oleskelulupahakemusten määrä lisääntyi huomattavasti vuoteen 2006 verrattuna. Oleskelulupapäätöksiä tehtiin myös yksikössä aikaisempia vuosia enemmän.

Vuoden 2007 aikana muutoksenhakutuomioistuin saadut päätökset vahvistivat maahanmuuttoyksikön päätöksenteon olleen hyvin oikeusvarmaa. Hallinto-oikeuksien virastolle uudelleen käsittelyyn palauttamista asioista vain 0–2% kuukausittain todettiin virheellisiksi.

2. Vireille tulleet ja ratkaistut oleskelulupahakemukset sekä käsittelyajat

Taulukoissa kohdassa Muu peruste (*) asioista valtaosa koskee työperusteista maahanmuuttoa, ks. luku 5, jossa selitetään tarkemmin se, mitä hakuperusteella ”muu peruste” tarkoitetaan.

2.1. Oleskelulupahakemusten keskimääräiset käsittelyajat Maahanmuuttovirastossa vuonna 2007

Hakuperuste	Toteutunut keskimääräinen käsittelyaika (vrk)
Työnteko	45
Elinkeinonharjoittaminen	87
Suomalainen syntyperä	326
Opiskelu	27
Muu peruste (*)	45
Perheside, avioliitto tms.	150
Perheside, lapset	114
Perheside, muu omainen	308
Perheside, Suomen kansalaisen perheenjäsen	134

Keskimääräiset käsittelyajat on saatu laskemalla tilastollinen keskiarvo kaikista vuoden 2007 aikana ratkaistuista asioista alkaen siitä päivästä, jolloin asia on tullut vireille virastossa ja päättyen siihen, kun asiaan on tehty ensimmäinen ratkaisu.

2.2. Vireille tulleet oleskelulupahakemukset vuonna 2007

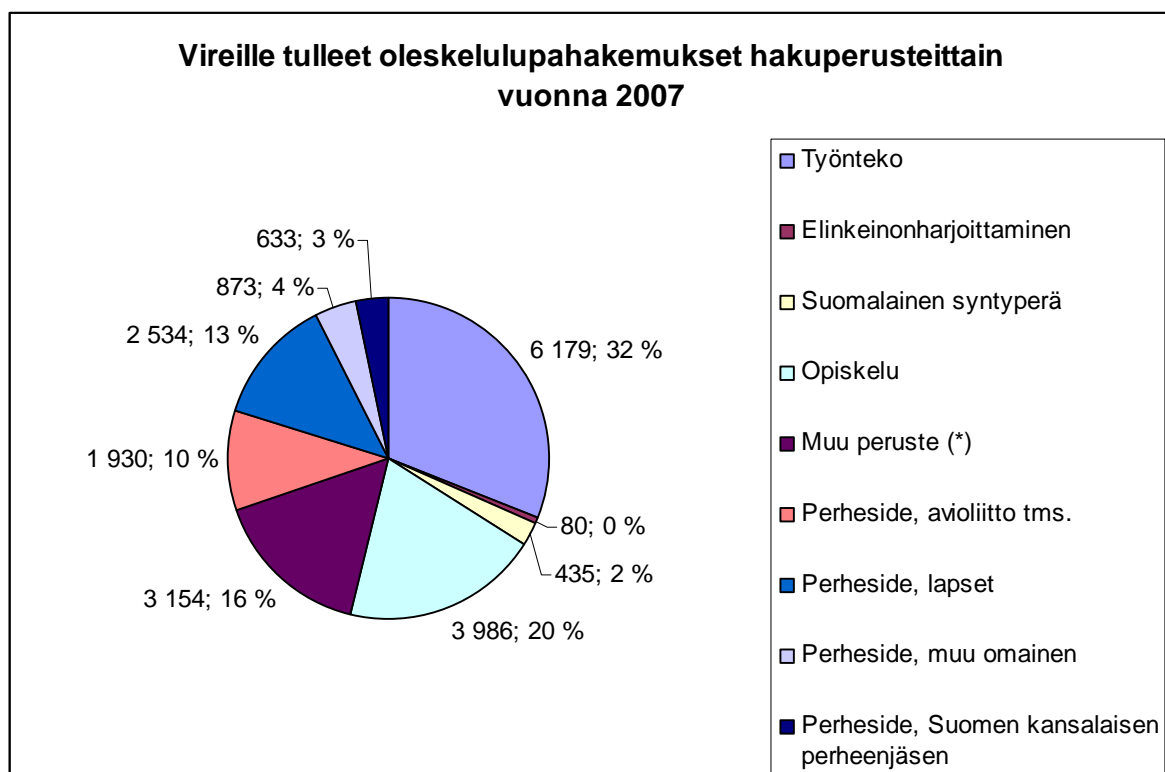
Kaikkiaan oleskelulupahakemuksia alla mainituilla eri perusteilla tuli vireille vuonna 2007 yhteensä 19 804, kun määrä vuonna 2006 oli 16 116. Vireille tulleiden oleskelulupahakemusten määrässä tapahtui kasvua noin 23 % (ero 3 688 hakemusta).

VIREILLE TULLEET OLESKELULUPAHAKEMUKSET		
Hakuperuste	Hakijamäärä 2006	Hakijamäärä 2007
Työnteko	3 895	6 179
Elinkeinonharjoittaminen	104	80
Suomalainen syntyperä	538	435
Opiskelu	3 508	3 986
Muu peruste (*)	2 590	3 154
Perheside, avioliitto tms.	1 976	1 930
Perheside, lapset	2 146	2 534
Perheside, muu omainen	656	873
Perheside, Suomen kansalaisen perheenjäsen	700	633
Yhteensä	16 116	19 804

Kaikkien eri perusteilla vireille tulleiden oleskelulupahakemusten 10 suurinta hakijakansalaisuutta vuonna 2007 olivat: Venäjän federaatio (5 225), Intia (1 311), Kiina (1 275), Somalia (1 179), Ukraina (1 132), Turkki (893), Yhdysvallat (751), Afganistan (385), Serbia (375) ja Irak (375).

Oheisesta kaaviosta näkyy vuonna 2007 vireille tulleiden oleskelulupahakemusten prosentuaaliset osuudet hakuperusteittain:

2.3. Oleskelulupapäätökset vuonna 2007

Päätöksiä kaikkiin alla mainituilla eri perusteilla vireille laitettuihin oleskelulupahakemuksiin tehtiin yhteensä 19 219 vuonna 2007, kun vastaava päätösmäärä vuonna 2006 oli 14 420. Päätösmäärissä tapahtui kasvua kaiken kaikkiaan noin 33 % (ero 4 799 päätöstä).

Myönteisten päätösten osuus kaikista oleskelulupapäätöksistä vuonna 2007 oli noin 90 %. Vuoden 2006 vastaava myönteisten päätösten osuus oli noin 89 %. Myönteisten ja kielteisten päätösten suhteet vaihtelivat huomattavasti hakuperusteittain. Oheisesta vuoden 2006 ja 2007 päätöksiä kuvaavasta taulukosta ja luvuista 2–5 ilmenee tarkemmin myönnettyjen lupien määrät.

OLESKELULUPAPÄÄTÖKSET						
Hakuperuste	2006			2007		
	myönteinen	kielteinen	yhteensä	myönteinen	kielteinen	yhteensä
Työnteko	2 872	343	3 215	5 274	565	5 839
Elinkeinonharjoittaminen	58	18	76	65	13	78
Suomalainen syntyperä	368	47	415	375	33	408
Opiskelu	3 196	91	3 287	3 815	153	3 968
Muu peruste (*)	2 186	158	2 344	2 698	152	2 850
Perheside, avioliitto tms.	1 483	279	1 762	1 722	324	2 046
Perheside, lapset	1 917	222	2 139	2 335	219	2 554
Perheside, muu omainen	95	384	479	231	450	681
Perheside, Suomen kansalaisen puoliso	612	91	703	689	106	795
Yhteensä	12 787	1 633	14 420	17 204	2 015	19 219

Vuonna 2007 ja 2006 ratkaistut oleskelulupahakemukset eivät välttämättä ole tulleet vireille ao. vuosina, vaan mukana on myös aikaisemmin vireille tulleita hakemuksia.

3. Opiskelijan oleskelulupahakemukset

Vireille tulleiden opiskelijan oleskelulupahakemusten määrässä tapahtui kasvua vuoteen 2006 verrattuna noin 14 % (2006: 3 508, 2007: 3 986).

Opiskelijan oleskelulupahakemusten 10 suurinta hakijakansalaisuutta vuonna 2007 olivat Venäjän federaatio (650), Kiina (605), Yhdysvallat (259), Turkki (231), Nigeria (204), Nepal (148), Meksiko (132), Japani (121), Kamerun (118) ja Ghana (117).

Aikaisempiin vuosiin verrattuna afrikkalaisia hakijoita oli ennätysmäärä.

Opiskelijan oleskelulupapäätöksiä tehtiin vuonna 2007 yhteensä 3 968, kun päätöksiä vuonna 2006 tehtiin yhteensä 3 287. Päätösmäärän kasvu vuoteen 2006 verrattuna oli noin 21 %. Myönteisten päätösten osuus vuonna 2007 oli noin 96 %.

Opiskelijoiden oleskelulupahakemusten keskimääräinen tilastollinen käsittelyaika piteni vuonna 2007 muutamilla vuorokausilla vuoteen 2006 verrattuna. Tämän voidaan arvella osittain johtuneen 1.9.2007 voimaan tulleesta opiskelijoita koskevasta sairausvakuutusedellytyksestä. Sairausvakuutus on nykyisin opiskelijalle myönnettävän oleskeluluvan ehdoton edellytys ja voimassaolevasta ja riittävän kattavasta

vakavaraisen yhtiön antamasta vakuutuksesta tulee antaa jo hakemuksen vireillepanovaiheessa selvitys. Tämä on hidastuttanut joissain tapauksissa lupaprosessia ja vaatinut hakemuksissa aikaisempaa enemmän lisäselvityksiä. Edelleenkin keskimääräinen käsittelyaika (27 vrk) on kaikista eri perusteilla haetuista oleskelulupaprosesseista kokonaiskestoltaan nopein.

4. Perhesidehakemukset

Ulkomaalaislain mukaisia ulkomaalaisen / Suomen kansalaisen perheenjäseniä ovat:

- aviopuoliso
- rekisteröity parisuhdekumppani
- avopuoliso (kahden vuoden yhdessä asumisvaatimus, ellei yhteisessä huollossa olevaa lasta)
- alle 18-vuotias naimaton lapsi, jonka huoltaja Suomessa asuva henkilö on
- huoltaja, jos Suomessa asuva henkilö on alle 18-vuotias.

Perhesiteen perusteella vireille tulleiden oleskelulupahakemusten määrässä tapahtui noin 9 % kasvu vuoteen 2006 verrattuna. Perhesiteen perusteella vireille laitettuja oleskelulupahakemuksia oli vuonna 2007 yhteensä 5 970, kun vastaava määrä vuonna 2006 oli 5 481.

Perhesiteen perusteella vireille tulevien oleskelulupahakemusten määrän voidaan ennakoida jatkossa kasvavan erityisesti työperusteisen maahanmuuton lisääntyessä ja ulkomaalaisten työntekijöiden perheenjäsenten hakiessa oleskelulupia Suomeen.

Perhesiteen perusteella haettujen oleskelulupien 10 suurinta hakijakansalaisuutta olivat Venäjän federaatio (1 227), Somalia (1 036), Intia (358), Turkki (282), Afganistan (250), Irak (240), Kiina (192), Serbia (147), Vietnam (144) ja Iran (130). Perhesidepäätöksiä tehtiin vuonna 2007 yhteensä 6 076, kun päätöksiä vuonna 2006 tehtiin yhteensä 5 083. Päätösmäärän kasvu vuoteen 2006 verrattuna oli noin 20 %. Myönteisten päätösten osuus vuonna 2007 oli noin 82 %.

5. Työntekijän oleskelulupahakemukset

Ulkomaalainen, joka aikoo tehdä ansiotyötä Suomessa, tarvitsee pääsääntöisesti työntekijän oleskeluluvan. Työntekijän oleskeluluvan myöntäminen on kaksivaiheinen prosessi. Työvoimatoimisto harkitsee ensin osapäätöksessään luvan työvoimapolitiittiset ja toimeentuloon liittyvät edellytykset, minkä jälkeen Maahanmuuttovirasto myöntää ensimmäisen työntekijän oleskeluluvan, ellei sen myöntämiselle ole laissa säädettyjä esteitä. Itsenäistä elinkeinoa tai ammattia Suomessa harjoittavan on puolestaan haettava elinkeinonharjoittajan oleskelulupa.

Työntekijöiden oleskelulupahakemuksia tuli vireille yhteensä 6 179 vuonna 2007, kun vastaava vireille tulleiden hakemusten määrä vuonna 2006 oli 3 895. Vireille tulleiden työntekijän oleskelulupahakemusten määrässä tapahtui kasvua noin 59 % vuoteen 2006 verrattuna. Myös muu perusteryhmässä tapahtui vireille tulleiden hakemusten kasvua noin 22 % (2006: 2 590, 2007: 3 154).

Työntekijän oleskelulupapäätöksiä tehtiin vuonna 2007 yhteensä 5 839, kun päätöksiä vuonna 2006 tehtiin yhteensä 3 215. Päätösmäärän kasvu vuoteen 2006 verrattuna oli noin 82 %. Myönteisten päätösten osuus vuonna 2007 oli noin 90 %.

Työntekijän oleskelulupien 10 suurinta hakijakansalaisuutta (vireille tulleet hakemukset) vuonna 2007 olivat Venäjän federaatio (2 512), Ukraina (860), Kiina (331), Turkki (311), Kroatia (263), Serbia (193), Bosnia ja Hertsegovina (182), Jugoslavia (127), Intia (122) ja Filippiinit (114).

6. Oleskelulupahakemukset muulla perusteella

Muu peruste- ryhmässä valtaosa hakemuksista koskee työperusteista maahanmuuttoa; kyse on sellaisten hakijoiden oleskelulupahakemuksista, jotka eivät tarvitse työntekijän oleskelulupaa työskennelläkseen Suomessa, vaan voivat työskennellä Suomessa tavallisella oleskeluluvalla. Esim. erityisasiantuntijat, urheilijat ja valmentajat kuuluvat tähän muu peruste- ryhmään. Myös ulkomaalaiset tutkijat ja au pair -sopimuksen perusteella Suomeen hakevat ulkomaalaiset kuuluvat tähän ryhmään.

Ulkomaalaislain mukaan ulkomaalaiselle on mahdollista myöntää myös tilapäinen oleskelulupa muun erityisen syyn perusteella ja kun kyse on tällaisesta muusta kuin työ-, perheside- tai opiskeluperusteesta, hakemus katsotaan tulleen vireille muulla perusteella. Muu peruste -ryhmään kuuluvat myös henkilöt, jotka eivät ole saaneet Suomesta kansainvälistä suojelua, mutta joille on myönnetty tilapäinen tai jatkuva oleskelulupa maasta poistumisen estymisen tai yksilöllisen inhimillisen syyn perusteella (hakijat esimerkiksi Somaliasta, Afganistanista ja Irakista).

Vireille tulleiden muulla perusteella haettujen oleskelulupahakemusten kokonaismäärässä tapahtui kasvua noin 22 % (2006: 2 590, 2007: 3 154). Tämän valtaosin työperusteisen hakuperusteen 10 suurinta hakijakansalaisuutta vuonna 2007 olivat Intia (740), Venäjän federaatio (385), Yhdysvallat (291), Ukraina (152), Somalia (142), Kiina (139), Afganistan (127), Irak (114), Brasilia (87) ja Kanada (78).

Oleskelulupapäätöksiä muulla perusteella tehtiin vuonna 2007 yhteensä 2 850, kun päätöksiä vuonna 2006 tehtiin yhteensä 2 344. Päätösmäärän kasvu vuoteen 2006 verrattuna oli noin 21 %. Myönteisten päätösten osuus vuonna 2007 oli noin 95 %.

Lähde: Maahanmuuttoviraston tilastokanta Cognos; analyysissä käytetyt luvut ovat alustavia, vuoden 2007 tilastoja